

Jan Grzeškowiak, Urszula Huszcza

Jedwabno, gm. Lubicz, woj. toruńskie

Informator Archeologiczny : badania 13, 261-262

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Uzupełnienia sezonu 1978

CHMIELEWO, gm. Stary Lubotyń
woj. ostrołęckie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadziła mgr Joanna Kalaga. Konsultacja doc. dr hab. Maria Miśkiewicz, Finansował WKZ w Ostrołęce. Drugi sezon badań. Grodzisko wczesno-średniowieczne.

Grodzisko w Chmielewie położone jest nad rzeką Orz, wśród podmokłych łąk. Należy do typu grodzisk nizinnych z jednym pierścieniem wałów o średnicy majdanu 70 m.

Ze względu na znaczny stopień zniszczenia badaniami objęto południowo-wschodnią część obiektu. Celem ich było: 1/ rozpoznanie zabudowy majdanu, 2/ określenie konstrukcji wału, 3/ uściślenie chronologii.

Wykopy założono w partiach przywałowych i centralnych majdanu oraz przecinając wały. Stwierdzono, że wewnątrz grodu zajmowała zabudowa typu półziemiankowego. Koncentrowała się w jego partiach centralnych. Samo wewnątrz zabezpieczone było aż trzema liniami drewnianego, prymitywnego grodzenia. Linia trzecia - zewnętrzna - tworzyła rodzaj ściany zaporowej. Konstrukcje te wiążą się z pierwszą fazą funkcjonowania grodu. Po ich zniszczeniu /pożar/, w miejscu między drugą a trzecią linią ogrodzenia usypano wał, poprzez wybranie ziemi spod jego podnoża. Powstała w ten sposób fosa od strony wewnętrznej grodu i druga otaczająca wał po stronie zewnętrznej. Wał drugiej fazy był wyłącznie nasypem ziemnym, który dodatkowo wzmocniony został płaszczem kamiennym. Wał odbudowano w niedługim czasie po pożarze.

Najwięcej trudności stwarza ustalenie chronologii obiektu. W trakcie eksploracji nie znaleziono żadnych zabytków, które pozwoliłyby na jej uściślenie. Datowanie oparte zostało na drobnych fragmentach ceramiki posiadającej cecha charakterystyczne dla VIII-IX w.

JEDWAENO, gm. Lubicz
woj. toruńskie

Uniwersytet im. Mikołaja
Kopernika w Toruniu
Instytut Archeologii i Etnografii

Badania prowadził dr Jan Grześkowiak przy współudziale mgr Urszuli Huszczy. Finansował WKZ w Toruniu. Pierwszy sezon badań w nowej kampanii wykopaliskowej /pierwsza kampania - lata 1926, 1928 i 1930, druga - 1961 i 1962/. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Wznowiono prace wykopaliskowe na wczesnośredniowiecznym grodzisku w Jedwabnie ze względu na planowane spiętrzenie wód Drwęcy w Lubiczu.

W sezonie badawczym 1978 r. założono cztery wykopy o powierzchni 24 m² każdy. Wykopy te zostały usytuowane w nawiązaniu do wytyczonych w 1962 r., aby ich profile dały przekrój poprzeczny i podłużny zachowanej części grodziska. Wszystkie one przypadły na wewnętrzny skłon rozsypania wału, ale w różnych miejscach. W trzech wykopach warstwy wczesnośredniowieczne wystąpiły pod warstwą późnośredniowieczną o średniej miąższości około 1 m. Zawierała ona przede wszystkim ułamki naczyń glinianych, gwoździe żelazne i inne przedmioty z tego surowca oraz fragmenty cegieł. W jednym z wykopów układ fragmentów cegieł wskazuje na występowanie bliżej nieokreślonej konstrukcji murowanej.

Miąższość warstw wczesnośredniowiecznych jest dość znaczna i waha się w granicach 1,5 m do 3 m. Inwentarz ruchomy jest na różnych poziomach jednak stosunkowo jednolity. Trudno więc o zdecydowane wydzielanie faz osadniczych. Z inwentarza nieruchomego na uwagę zasługują spalone belki, liczne ślady spalenizny i skupiska kamieni. Resztki spalonych belek w rozsypisku wału wskazują na jego przekładkową konstrukcję, ale w jednym z wykopów, gdzie elementy te wystąpiły w pierwotnym układzie, wskazują one na konstrukcję skrzyniową /być może naprawa wału/.

KRZESK-KRÓLOWA NIWA, gm. Zbuczyn
woj. siedleckie
Stanowiska 1 i 7

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadziła mgr Joanna Kalaga pod kierunkiem doc. dr. hab. Marii Miśkiewicz. Finansował WKZ w Siedlcach. Drugi sezon badań, Wczesnośredniowieczne grodzisko oraz cmentarzysko szkieletowe.

Stanowisko 1 - grodzisko

Grodzisko w Krzesku należy do typu nizinnego, pierścieniowego, z dwoma liniami wałów. Położone jest wśród podmokłych łąk w widłach dwu niewielkich dopływów Liwca.

Ze względu na znaczny stopień zniszczenia części południowej, badaniami objęto część północną. Wykopy wytyczono na majdanie /2/, na wałach /3/ i w partiach międzywałowych. Ogółem przebadano 305,50 m².

Celem poszukiwań było: 1/ ustalenie stratygrafii nawarstwień, 2/ rozpoznanie zabudowy majdanu, 3/ określenie konstrukcji wałów oraz 4/ uściślenie chronologii.

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że: wewnątrz grodu było zabudowane obiektami typu półziemiankowego, które koncentrowały się w środkowych partiach majdanu. Odsłonięte zostały zarysy dwu półziemianek, oddalonych od siebie o około 10 m, o wymiarach 3 m x 2,50 m. Na szczególne wyróżnienie zasługuje półziemianka posiadająca nieckowane dno wylepione cienką warstwą polepy. W jej wypełniaku, szczególnie w partiach przydennych, stwierdzono duże skupisko kości zwierzęcych, przemieszanych z dużą ilością ceramiki ręcznie lepionej. Naczynia charakteryzują się dość wysokimi, cylindrycznymi i obtaczanymi szyjkami,